

سرقت اینترنتی

ماهیت، ارکان و عناصر، مجازات‌ها، پیشگیری

دکتر سید محسن رضوی اصل

www.ketab.ir

سرشناسه رضوی اصل، سیدمحسن، ۱۳۶۰ -
 عنوان و نام پدیدآور سرقت اینترنتی: ماهیت، ارکان و عناصر، مجازات‌ها، پیشگیری/ مؤلف
 سیدمحسن رضوی اصل.
 مشخصات نشر مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری ۲۱۲ ص.
 شابک 978-600-06-0347-2
 وضعیت فهرست‌نویسی فیبا.
 موضوع جرایم کامپیوتری - ایران.
 موضوع جرایم کامپیوتری - قوانین و مقررات - ایران.
 نوع تقلب کامپیوتری.
 موضوع اینترنت - تقلب.
 شناسه افزوده بنیا، پژوهشهای اسلامی.
 رده دیو ۱۵ / ۱۶۸ / ۳۶۴
 رده کنگره H ۴۷۷
 شماره کتابشناسی ملی ۵۷۰۱۰۲

سرقت اینترنتی

ماهیت، ارکان و عناصر، مجازات‌ها، پیشگیری

دکتر سیدمحسن رضوی اصل

ویراستار: محمد طاهر چهارجوی

نمونه خوان: فاطمه بزرگوار

حروفنگار: قربان علیزاده

طراح جلد: نیما نقوی

چاپ اول: ۱۳۹۸ / ۲۰۰ نسخه، وزیری / قیمت ۴۰۰۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۳۶۶

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۳۲۲۳۰۸۰۳

www.islamic-rf.ir info @islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۷.....	سخن ناشر
۹.....	مقدمه

فصل اول

۱۳.....	ماهیت سرقت اینترنت
۱۹.....	گفتار اول: ویژگی‌های سرقت اینترنتی
۱۹.....	مبحث نخست: ویژگی‌های رنکبان سرقت‌های اینترنتی
۲۰.....	مبحث دوم: شیوه تعقیب و سیدگی به سرقت‌های اینترنتی
۲۱.....	مبحث سوم: قربانیان سرقت‌های اینترنتی
۲۴.....	گفتار دوم: تفاوت سرقت اینترنتی با سرقت رایانه‌ای
۲۵.....	گفتار سوم: تفاوت سرقت اینترنتی با کلاهبرداری اینترنتی
۲۷.....	گفتار چهارم: انواع سارقان اینترنتی
۲۸.....	مبحث نخست: هکرها
۲۹.....	مبحث دوم: کراکرها و واکرها
۲۹.....	مبحث سوم: تفاوت هکرها با کراکرها و واکرها

فصل دوم

۳۰.....	ارکان و عناصر سرقت اینترنتی
۳۰.....	گفتار نخست: ارکان و عناصر عمومی جرم سرقت
۳۱.....	مبحث نخست: عنصر مادی

۳۳	مبحث دوم: عنصر معنوی یا روانی
۳۶	مبحث سوم: عنصر قانونی
۳۹	گفتار دوم: ارکان و عناصر جرم سرق‌ت اینترنتی
۳۹	مبحث اول: عنصر مادی
۴۴	بخش نخست: رفتار مجرمانه در سرق‌ت اینترنتی
۵۰	بخش دوم: موضوع سرق‌ت اینترنتی
۵۲	بخش سوم: مباشران سرق‌ت اینترنتی
۶۰	بخش چهارم: مکان زمان وقوع سرق‌ت اینترنتی
۶۵	مبحث دوم: عنصر معنوی یا روانی
۶۶	بخش نخست: سوء نیت
۶۹	بخش دوم: انگیزه
۷۰	مبحث سوم: عنصر قانونی
۷۵	گفتار سوم: مقایسه ماهوی و شکلی سرق‌ت‌ها با سرق‌ت اینترنتی
۷۶	مبحث نخست: مقایسه ماهوی
۷۸	مبحث دوم: مقایسه شکلی
۷۸	بخش نخست: دشوار بودن پیگیری و تعقیب سارقان اینترنتی
۷۹	بخش دوم: بین‌المللی بودن سرق‌ت اینترنتی
۷۹	بخش سوم: دشواری ارائه ادله در فضای سایبر
۷۹	بخش چهارم: دشوار بودن تعیین صلاحیت کیفری

فصل سوم

۸۱	مجازات سرق‌ت اینترنتی
۸۴	گفتار نخست: مجازات سرق‌ت اینترنتی در قانون جرایم رایانه‌ای ایران
۸۸	مبحث نخست: مجازات اشخاص حقیقی
۸۸	بخش نخست: مجازات اصلی
۹۱	بخش دوم: مجازات تکمیلی و تبعی

۹۱.....	مبحث دوم: مجازات اشخاص حقوقی
۹۴.....	بخش نخست: مجازات اصلی
۱۰۱.....	بخش دوم: مجازات تکمیلی و تبعی
۱۰۲.....	گفتار دوم: تشدید مجازات در سرقت اینترنتی
۱۰۷.....	گفتار سوم: تعدد جرم در سرقت اینترنتی
۱۱۲.....	گفتار چهارم: تکرار جرم در سرقت اینترنتی
۱۱۶.....	گفتار پنجم: موارد تخفیف یا معافیت از مجازات در سرقت اینترنتی
۱۱۹.....	گفتار ششم: شروع به جرم سرقت اینترنتی
۱۲۳.....	گفتار هفتم: مکاری در سرقت اینترنتی
۱۲۴.....	مبحث نخست: شرکت در سرقت اینترنتی
۱۲۷.....	مبحث دوم: معاونان در سرقت اینترنتی
۱۳۱.....	گفتار هشتم: تطبیق شرع و فقه سرقت مستوجب حد بر سرقت های اینترنتی
۱۶۰.....	گفتار نهم: نظرات برخی از فقیهان در باره سرقت های اینترنتی

فصل چهارم

۱۶۶.....	پیشگیری و مقابله با سرقت های اینترنتی
۱۶۸.....	گفتار اول: تعریف پیشگیری از جرم
۱۶۹.....	گفتار دوم: پیشگیری از سرقت های اینترنتی
۱۷۲.....	مبحث نخست: پیشگیری اجتماعی از سرقت های اینترنتی
۱۷۹.....	مبحث دوم: پیشگیری وضعی از سرقت های اینترنتی

فصل پنجم

۱۹۱.....	خاتمه
۱۹۱.....	گفتار نخست: جمع بندی و نتیجه گیری
۱۹۴.....	گفتار دوم: پیشنهادها و راهکارها
۱۹۴.....	مبحث نخست: لزوم وضع قانون های جدید و اصلاح قانون های موجود
۱۹۵.....	مبحث دوم: ضرورت ورود فقیهان به این حوزه

- مبحث سوم: فرهنگ سازی و افزایش دانش و مهارت کاربران ۱۹۶
- مبحث چهارم: لزوم همکاری های بین المللی ۱۹۶
- منابع و مآخذ ۱۹۹
- الف. کتاب های فارسی و عربی ۱۹۹
- ب. کتاب های لاتین ۲۰۷
- ج. مقالات ۲۰۷
- د. پایان نامه ها ۲۱۱

www.ketab.ir

سخن ناشر

عن عبد السلام بن صالح الهروي قال: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرضا عليه السلام يقول: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا. فَقُلْتُ لَهُ وَكَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ؟ قَالَ: يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُحْيِي أَمْرَنَا النَّاسَ، فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا.

حمد و سپاس بی حد خداوند بزرگ و دانا را سزد که غایت آفرینش انسان را معرفت و عبودیت ذات مقدر خدا قرار داد و فرمود: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾^۱. درود بر پیامبران الهی به ویژه - حضرت خاتم انبیاء محمد مصطفی ﷺ که با تزکیه و تعلیم کتساب و حکمت، زمینه ساز نجات این هدف متعالی شدند و سلام بر امامان معصوم علیهم السلام، به خصوص عالم آل محمد ﷺ حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام که ستارگان پرفروغ آسمان معرفت و عبودیت اند و راه مایان بشر در صراط مستقیم معرفت و بندگی، و رحمت خدا بر عالمان و پژوهشگرانی که در سول تاریخ با فراگیری و نشر علوم و معارف اسلامی به احیای امر امامت و ولایت پرداخته و مردم را با زیبایی های فرهنگ اصیل اهل بیت علیهم السلام آشنا ساخته اند.

بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی بر اساس نگاه رفیع ولایت فقیه این آستان ملک پاسبان در سال ۱۳۶۳ به دستور معظم له تأسیس شد و با اهتمام از منویات رهبر

-
۱. عیون اخبار الرضا علیه السلام ۳۰۷/۱؛ از امام رضا علیه السلام شنیدم که می فرمود: خدا رحمت کند کسی که امر ما را زنده کند. عرض کردم: امر شما را چگونه زنده کند؟ فرمود: علوم ما را فراگیرد و به مردم بیاموزد، که اگر مردم زیبایی های کلام ما را بدانند از ما پیروی خواهند کرد.
 ۲. ذاریات / ۵۶: «و جن و انس را نیافریدم مگر برای آنکه مرا بپرستند».

کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی علیه السلام و دیدگاه‌های حکیمانه خلف صالح ایشان، مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای مدظله العالی، و رهنمودهای تولیت معزز، با تشکیل گروه‌های پژوهشی و استفاده از نخبگان حوزه و دانشگاه، در راستای تأمین نیازهای فرهنگی جامعه و نظام اسلامی و نسل جوان و زائران بارگاه منور رضوی، به پژوهش و نشر علو و معارف اسلامی نبوی و سیره اهل بیت عصمت علیهم السلام پرداخته و به فضل الهی به توفیقات ابریده‌ای دست یافته است.

سرقت از جرم‌هایی است که انسان در همه دوره‌های حیات خود، شاهد وقوع آن بوده است و سارقان در هر دورای به تناسب پیشرفت‌های جامعه، از شیوه‌های گوناگونی برای اجرای نقشه‌های خود بهره برده‌اند. در این میان، ایجاد فضای مجازی و گسترش استفاده از آن و تولد وب جهان‌گستر، اسباب مبتنی بر اینترنت، انسان‌های هزاره سوم را به دنیایی پیچیده و پررمز و راز وارد نموده است. با بررسی جرایم رخ داده در فضای سایبری و شیوه‌های به کار رفته توسط دولت‌ها برای مقابله با آن‌ها و پیگرد مجرمان مشاهده می‌شود که به سبب استفاده گسترده افراد غلافکار از بستر فضای سایبری و به کارگیری روش‌های جدید ارتکاب جرم توسط آن‌ها و به چیدگی‌های این فضا، این شیوه‌ها از کارایی و بازدارندگی لازم برخوردار نبوده، در عمل تنها به بیان جرم و مجازات ایجاد نمی‌شود.

بدین سان و با توجه به ضرورت انجام پژوهش در زمینه‌های گوناگون جرایم رایانه‌ای، از جمله سرقت اینترنتی که از جرم‌های شایع در فضای مجازی است، در نوشتار حاضر تلاش شده است تا جرم سرقت اینترنتی از جنبه‌های گوناگون بررسی شود تا بتواند برای علاقه‌مندان به پژوهش در این زمینه مفید باشد.